

به نام خدا

سیاست جزایی تقنینی ایران در جرایم امنیتی

مؤلف :

حامد مرادی

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۴)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

Chaponashr.ir

chaponashr.ir

انتشارات ارسطو

سرشناسه : مرادی، حامد ، ۱۳۶۶
عنوان و نام پدیدآور : سیاست جزایی تقنینی ایران در جرایم امنیتی / مولف: حامد مرادی
مشخصات نشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۴.
مشخصات ظاهری : ۱۱۲ ص.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۱۲۹-۱۶۴-۹
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتابنامه.
موضوع : سیاست جزایی تقنینی ایران در جرایم امنیتی
رده بندی کنگره : TP ۹۸۳
رده بندی دیویی : ۶۶۸/۵۵
شماره کتابشناسی ملی : ۸۳۷۶۱۹
اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

نام کتاب : سیاست جزایی تقنینی ایران در جرایم امنیتی
مولف : حامد مرادی
ناشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)
صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: الهام غفاری
تیراژ : ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ : اول - ۱۴۰۴
چاپ : زبرجد
قیمت : ۱۹۰۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان :
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۱۲۹-۱۶۴-۹
تلفن مرکز پخش : ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

chaponashr.ir

تشکر و سپاس فراوان مخصوص خدایی است که بشر را آفریده و به او قدرت اندیشیدن داده و توانایی های بالقوه را در وجود انسان قرار داده و او را امر به تلاش و کوشش نموده است و راهنمایی را برای هدایت بشر فرستاده است.

پس از ارادت خاضعانه به درگاه خداوند بی همتا لازم است از اساتید ارجمند جناب آقای دکتر مجید متین راسخ و جناب آقای دکتر مسعود بیرانوند به خاطر سعه صدر و رهنمود های دلسوزانه که در تهیه این کتاب مرا مورد لطف خود قرار دادند و راهنمایی های لازم را نمودند کمال تشکر و قدردانی را نموده موفقیت همگان را از درگاه ایزد منان خواهانم.

تقدیم به پدر و مادرم:

خدای را بسی شاکرم که از روی کرم ، پدر و مادری فداکار نصیبم ساخته تا در سایه درخت
پر بار وجودشان بیاسیم و از ریشه آنها شاخ و برگ گیرم و از سایه وجودشان در راه کسب علم و
دانش تلاش نمایم .والدینی که بودنشان تاج افتخاری است بر سرم و نامشان دلیلی است بر
بودنم ، چرا که این دو وجود ، پس از پروردگار، مایه هستی ام بوده اند دستم را گرفتند و راه
رفتن را در این وادی زندگی پر از فراز و نشیب آموختند. آموزگارانی که برایم زندگی، بودن و
انسان بودن را معنا کردند....

فهرست

مقدمه	۱۳
فصل اول کلیات و مفاهیم	۱۵
بیان مساله	۱۵
اهمیت و ضرورت	۱۶
پیشینه	۱۷
اهداف کتاب	۱۸
اهداف علمی	۱۸
مفاهیم	۱۹
امنیت در لغت و اصطلاح	۱۹
امنیت در اصطلاح	۲۰
انواع امنیت	۲۱
امنیت اجتماعی	۲۲
امنیت عمومی	۲۲
پیشینه امنیت	۲۴
افساد فی الارض	۲۸
افساد فی الارض لغت	۲۹
افساد فی الارض در اصطلاح	۳۰

۳۱.....	مفهوم تروریسم
۳۱.....	تروریسم در لغت
۳۱.....	تروریسم در اصطلاح
۳۲.....	مفهوم بغی
۳۲.....	بغی در لغت
۳۴.....	بغی در اصطلاح
۳۶.....	سیاست جزایی مقنن
۳۷.....	فصل دوم مولفه‌های جزایی تقنینی در جرایم امنیتی
۳۷.....	پیشگفتار
۳۷.....	جرایم علیه امنیت
۳۸.....	جرایم علیه امنیت داخلی
۳۹.....	مهمترین جرایم علیه امنیت
۴۰.....	محاربه
۴۳.....	مصادیق محاربه در قانون
۴۶.....	تروریسم و محاربه
۴۷.....	بغی و افساد فی الارض
۴۸.....	تفاوت محاربه با بغی و جرم سیاسی مسأله
۵۰.....	برهم زدن امنیت از طریق سرقت مسلحانه و قطع الطريق

- تبلیغ علیه نظام یا به نفع گروه‌های مخالف نظام ۵۱
- جاسوسی و جرایم وابسته به آن ۵۲
- مصادیق جاسوسی ۵۳
- اخفای جاسوسان یا معرفی جاسوسان به کشورهای بیگانه ۵۳
- جاسوسی به نفع یک دولت بیگانه و به ضرر دولت بیگانه دیگر ۵۴
- مطلع کردن اشخاص فاقد صلاحیت از اسرار ۵۴
- تهدید به بمب‌گذاری وسایل نقلیه ۵۵
- همکاری با دولت خارجی متخاصم ۵۷
- جمع‌آوری اطلاعات طبقه‌بندی شده ۵۸
- بی‌مبالاتی در حفظ اطلاعات طبقه‌بندی شده ۵۹
- سوء قصد امنیتی ۶۰
- سوء قصد امنیتی ۶۰
- سوء قصد به جان مقامات سیاسی داخلی یا مذهبی داخلی ۶۱
- توهین ۶۲
- تخریب ۶۳
- انواع تخریب محل امنیت ۶۴
- تبانای‌های کیفری ۶۵
- اشاعه اکاذیب ۶۶

تظاهر، قدرت نمایی، هیاهو و جنجال.....	۶۷
سیاست جزای تقنینی.....	۶۷
تشدید و تخفیف مجازات در جرایم علیه امنیت کشور.....	۶۸
تشدید مجازات.....	۶۹
تخفیف یا معافیت از مجازات.....	۷۲
مطلق بودن جرایم امنیتی.....	۷۳
فصل سوم رویکردهای سیاست جزایی تقنینی ایران در جرایم امنیتی.....	۷۵
ماهیت جرایم امنیتی.....	۷۵
ضابطه تشخیص جرایم امنیتی.....	۸۰
رابطه‌ی میان جرایم امنیتی و سیاسی.....	۸۱
تمایز جرم امنیتی و جرم سیاسی.....	۸۱
تشتت آراء در جرایم امنیتی از عمومی.....	۸۵
سیاست پیش گیرنده در جرایم امنیتی.....	۸۶
مبانی اعمال مجازات جرایم امنیتی.....	۸۸
عدالت خواهی.....	۸۹
ویژگی‌های مبانی تقنینی جزایی.....	۹۲
سیاست تعیین مجازات.....	۹۴
اصل قانونی بودن جرم و مجازات.....	۹۸

۱۰۰	اصل تناسب جرم و مجازات
۱۰۱	اصل شخصی بودن مسئولیت
۱۰۳	اصل فردی کردن مجازات
۱۰۵	مشروعیت یا عدم مشروعیت نقض اصول
۱۰۶	صلاحیت رسیدگی در جرایم امنیتی
۱۰۶	اصل صلاحیت محاکم عمومی
۱۰۷	اصل صلاحیت سرزمینی
۱۰۹	نتیجه گیری:
۱۱۱	منابع و مواخذ

مقدمه

امنیت در جامعه داری اهمیت است و نبود آن هم زمینه توسعه جامعه را کاهش می‌دهد و هم زمینه تشکیل انواع دولت‌های نظامی و خودکامه را فراهم می‌کند. مردم خواهان امنیت هستند و آن را به هر طریقی که باشد، ولو زیر حمایت دولت خارجی و یا دیکتاتور، به دست خواهند آورد.

قانونگذار نظام جزایی ایران اعمال و رفتارهای مختلفی که امنیت کشور را به خطر اندازد مجازات می‌کند با توجه به اینکه در یک تقسیم بندی کلی حقوقدانان برای مطالعه و بررسی بهتر، حقوق جزا را به دو قسمت حقوق جزای عمومی و حقوق جزای اختصاصی دسته بندی نموده که در این تقسیم بندی کلیاتی که در تمام جرایم مشترک و عمومی هستند را در حقوق جزای عمومی و مطالعه ارکان اختصاصی هر جرم را بصورت اختصاصی در حقوق جزای اختصاصی مورد بررسی قرار می دهند. بطور کلی حقوقدانان معتقدند قدمت حقوق جزای اختصاصی از حقوق جزای عمومی بیشتر می‌باشد و حقوق جزای اختصاصی را نیز در سه بخش جرایم علیه اشخاص، جرایم علیه اموال و مالکیت و جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی مورد مطالعه قرار می گیرد. جرایم علیه امنیت شامل جاسوسی، خیانت به کشور و... از مهمترین جرایمی است که در قانون مجازات اسلامی در جهت حمایت از حاکمیت و برقراری آسایش عمومی آمده است. مقنن با عدول از اصولی که در خصوص جرایم عمومی آنها را لازم دانسته به آنها پرداخته است. تشکیل دسته، گروه، جمعیت و... با عده حداقل سه نفر، در جهت برهم زدن امنیت از جمله این جرایم می‌باشد که مقنن بصورت خاص با الهام از قانون مجازات مقدمین علیه امنیت و استقلال مملکتی علیه حکومت مصوب سال ۱۲۹۰ به آن پرداخته و بدون توجه به حصول نتیجه مرتکب آن را در صورتیکه محارب نباشد مستوجب مجازات دانسته و همچنین با هدف پیشگیری از گسترش این گونه گروه‌ها و دستجات عضویت در آنها را با اطلاع از هدف گروه جرم انگاری نموده است. موضوع این جرم امنیت کشور بوده و سمت مرتکبین این جرم هر کسی بجز نظامیان می‌باشد. برخورداری از وضعیتی ایمن و مطمئن در

برابر خطرات و تهدیدها و نیز احساس امن و رهایی از اضطراب و دغدغه خاطر، تعبیری است که برخی از فرهنگ‌های حقوقی درباره امنیت ذکر کرده‌اند، امروزه بیشتر از گذشته برای حفظ امنیت با جرایمی مواجه هستیم ناشناس و پیچیده‌تر از گذشته که در کنار جرایم مانند. محاربه ، جاسوسی، تروریسم و... که از عناوین مجرمانه مهم علیه امنیت می‌باشد قرار گرفتند که به دلایل مختلف، جایگاه ویژه‌ای را در سیاست جزایی ایران به خود اختصاص داده‌اند. سیاست جزایی در عصر حاضر علیرغم این که در تعامل با سایر علوم طیف وسیعی از روش‌های نوین در مقابله با پدیده مجرمانه را در بر دارد و با بحران‌های امنیتی مواجه شده است و این امر امنیت را در محوریت قرار داده و جایگاه برجسته‌ای را به آن اعطا کرده است. از طرفی می‌توان گفت قوانین وضع شده برای سیاست جزای ایران در ارتباط با امنیت ملی به نظر شکل صحیحی انجام نگرفته، جرائم علیه امنیت در قسمت خاصی از قانون مجازات اسلامی به صورت منسجم مطرح نشده است. از این روست که بخشی از جرائم علیه امنیت در باب هفتم از کتاب دوم قانون مجازات اسلامی با عنوان محاربه و افساد فی الأرض مطرح شده و بخش دیگری از جرائم علیه امنیت در فصل اول کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) با عنوان جرائم ضد امنیت داخلی و خارجی کشور جای گرفته است، این در حالی است که در فصول بعدی کتاب تعزیرات نیز، به مانند سوء قصد به مقامات داخلی و خارجی (فصل دوم و سوم) و امنیت مشاهده می‌شود و آثار آن برای حفظ امنیت جامعه می‌باشد. از این رو با توجه به مطالبی که بیان شد و اهمیت موضوع ، ضرورت آن، سعی ما در این کتاب این است که سیاست جزای تقنینی ایران در جرایم امنیتی را مورد بررسی قرار دهیم.

فصل اول

کلیات و مفاهیم

بیان مساله

امنیت ملی یکی از مهمترین ارزش‌ها برای هر ملت می‌باشد و از این رو حاکمان مقررات سختی را در مورد جرایم علیه امنیت در جهت حفظ قدرت و حاکمیت خود و خطراتی که ممکن است این دسته از جرایم علیه امنیت برای حاکمیت و استقلال ایجاد نمایند اتخاذ می‌کردند که از گذشته وجود داشته است. از این رو اهمیت امنیت که در زمره حیاتی‌ترین هدف و بالاترین منفعت تمامی جوامع به شمار می‌آید از مفاهیمی محسوب می‌شود که به دلیل واضح بودن معنای آن، ارائه تعریف درباره آن مشکل شده است. برخورداری از وضعیتی ایمن و مطمئن در برابر خطرات و تهدیدها و نیز احساس امن و رهایی از اضطراب و دغدغه خاطر، تعبیری است که برخی از فرهنگ‌های حقوقی درباره امنیت ذکر کرده‌اند.

امروزه بیشتر از گذشته برای حفظ امنیت با جرایمی مواجه هستیم ناشناس و پیچیده‌تر از گذشته که در کنار جرایم مانند: محاربه، جاسوسی، تروریسم و... که از عناوین مجرمانه مهم علیه امنیت می‌باشد قرار گرفتند که به دلایل مختلف، جایگاه ویژه‌ای را در سیاست جزایی ایران به خود اختصاص داده‌اند.

سیاست جزایی در عصر حاضر علیرغم این که در تعامل با سایر علوم طیف وسیعی از روش‌های نوین در مقابله با پدیده مجرمانه را در بردارد و با بحران‌های امنیتی مواجه شده است و این امر امنیت را در محوریت قرار داده و جایگاه برجسته‌ای را به آن اعطا کرده است. از طرفی می‌توان گفت قوانین وضع شده برای سیاست جزای ایران در ارتباط با امنیت ملی به نظر شکل صحیحی انجام نگرفته، جرائم علیه امنیت در قسمت خاصی از قانون مجازات اسلامی به صورت منسجم